

Kuidas alustada väikeste summadega?

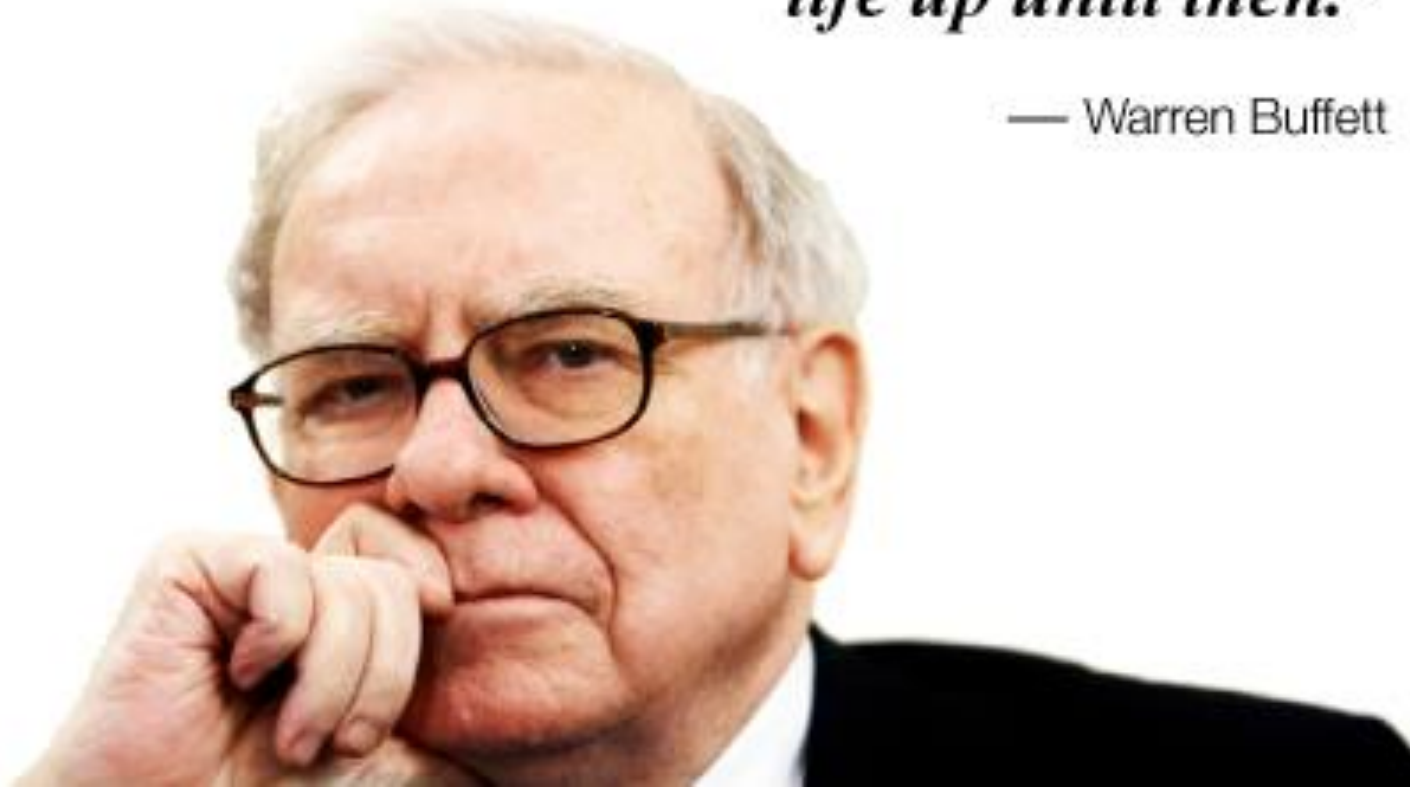
Marten Raudsepp
maakler

*“I made my first investment at
age eleven. I was wasting my
life up until then.”*

— Warren Buffett

Miks kardetakse investeerida?

- Pole piisavalt raha
- Keeruline
- Aeganõudev
- Kardetakse raha kaotada
- Kardetakse teha esimene samm

Futurama „A Fishful of Dollars“

- Algsomma 93 senti
- Intress 2.25% aastas
- Period 1 000 aastat
- Lõppsumma 4 283 508 449.71 dollarit

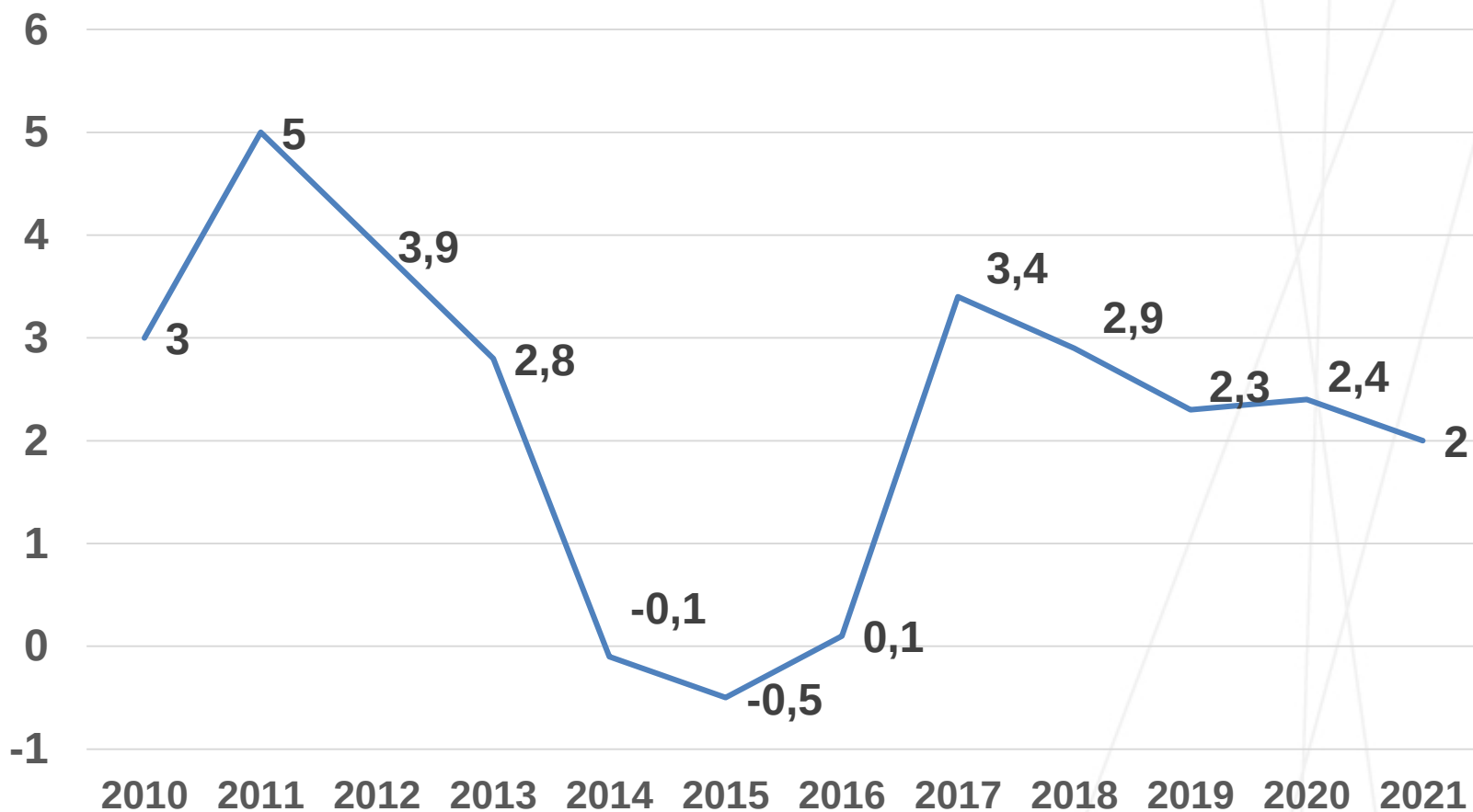
Liitintress (10% aastas)

	Algsumma	Lõppsumma	Intress
2008	1 000.00	1100.00	100.00
2009	1 100.00	1210.00	110.00
2010	1 210.00	1331.00	121.00
2011	1 331.00	1464.10	133.10
2012	1 464.10	1610.51	146.41
2013	1 610.51	1771.56	161.05
2014	1 771.56	1948.72	177.16
2015	1 948.72	2143.59	194.87
2016	2 143.59	2357.95	214.36
2017	2 357.95	2593.74	235.79

Raha ajaväärtuse näide

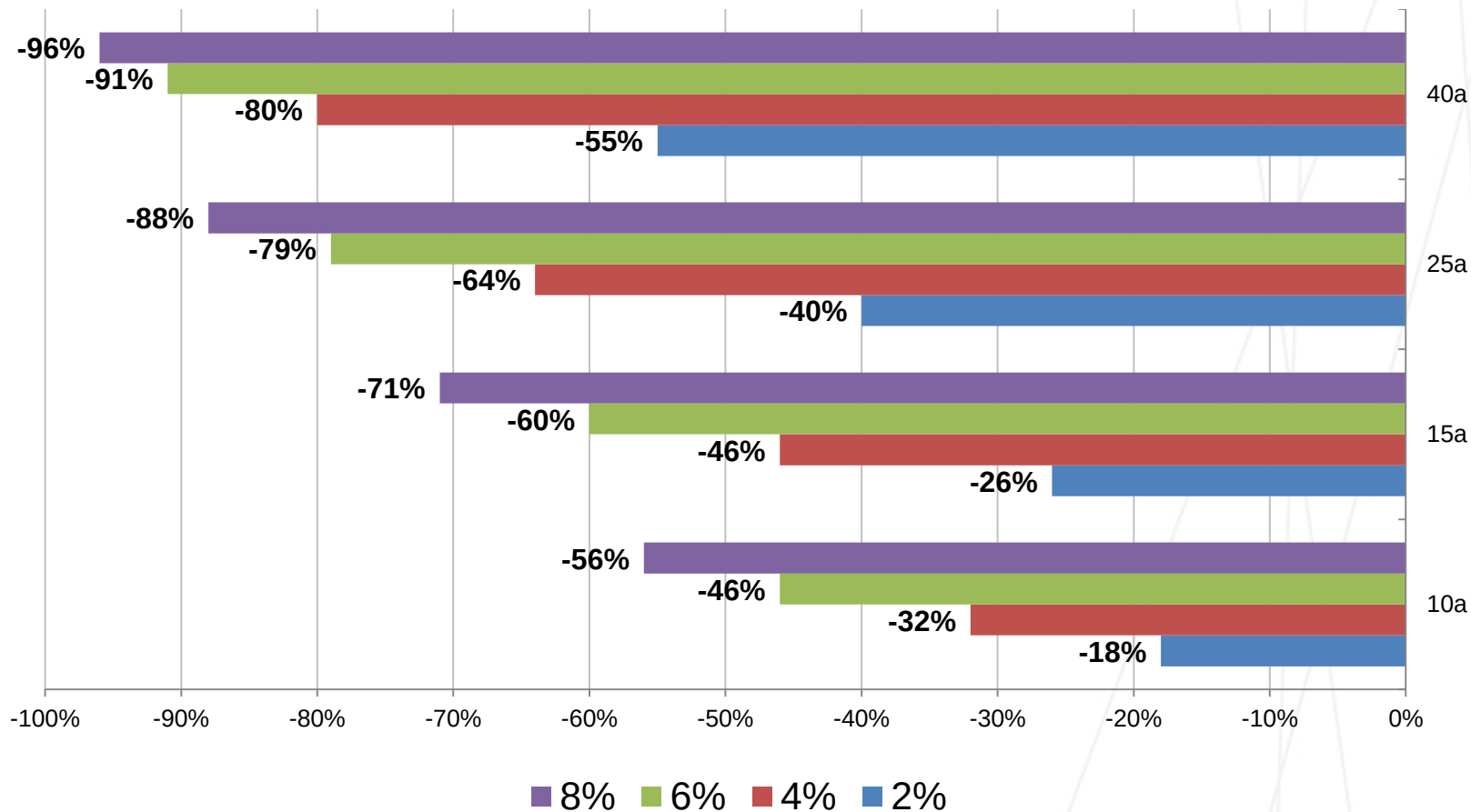
- Raha ajaväärtus: üks euro täna on väärt rohkem kui üks euro homme
- Kuna raha ostujõud aja jooksul väheneb, kaotab säästetud raha aja jooksul väärtust
- Näide:
2008. aastal ununes pintsaku taskusse 100 eurot
2018. aastal (10 aastat hiljem) on pintsaku taskus endiselt see sama 100 eurot. Samaväärne ostujõud oleks aga 124 eurol

Tarbijahinnaindeksi muutos, %

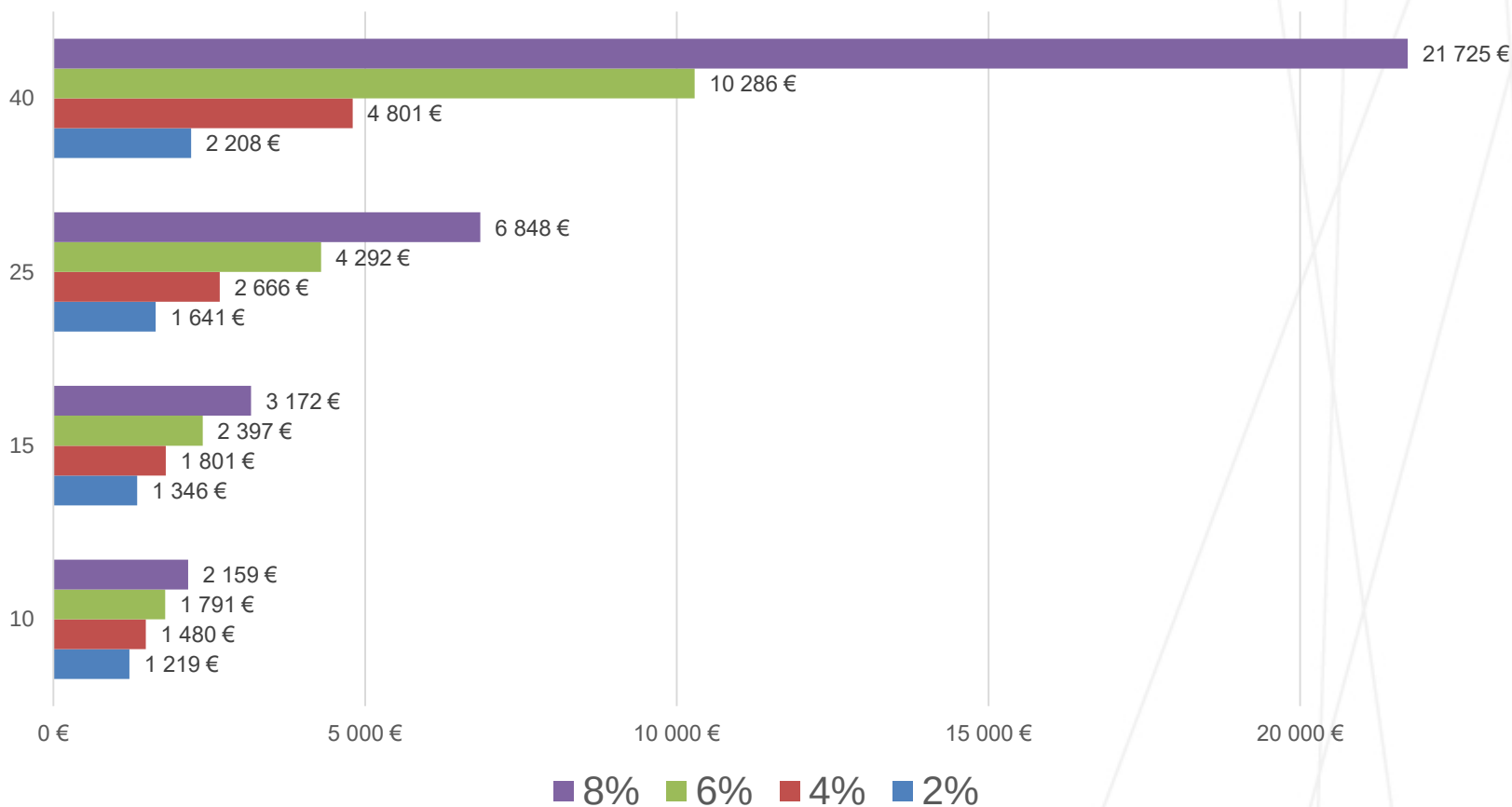

Allikas: Rahandusministeeriumi prognoos

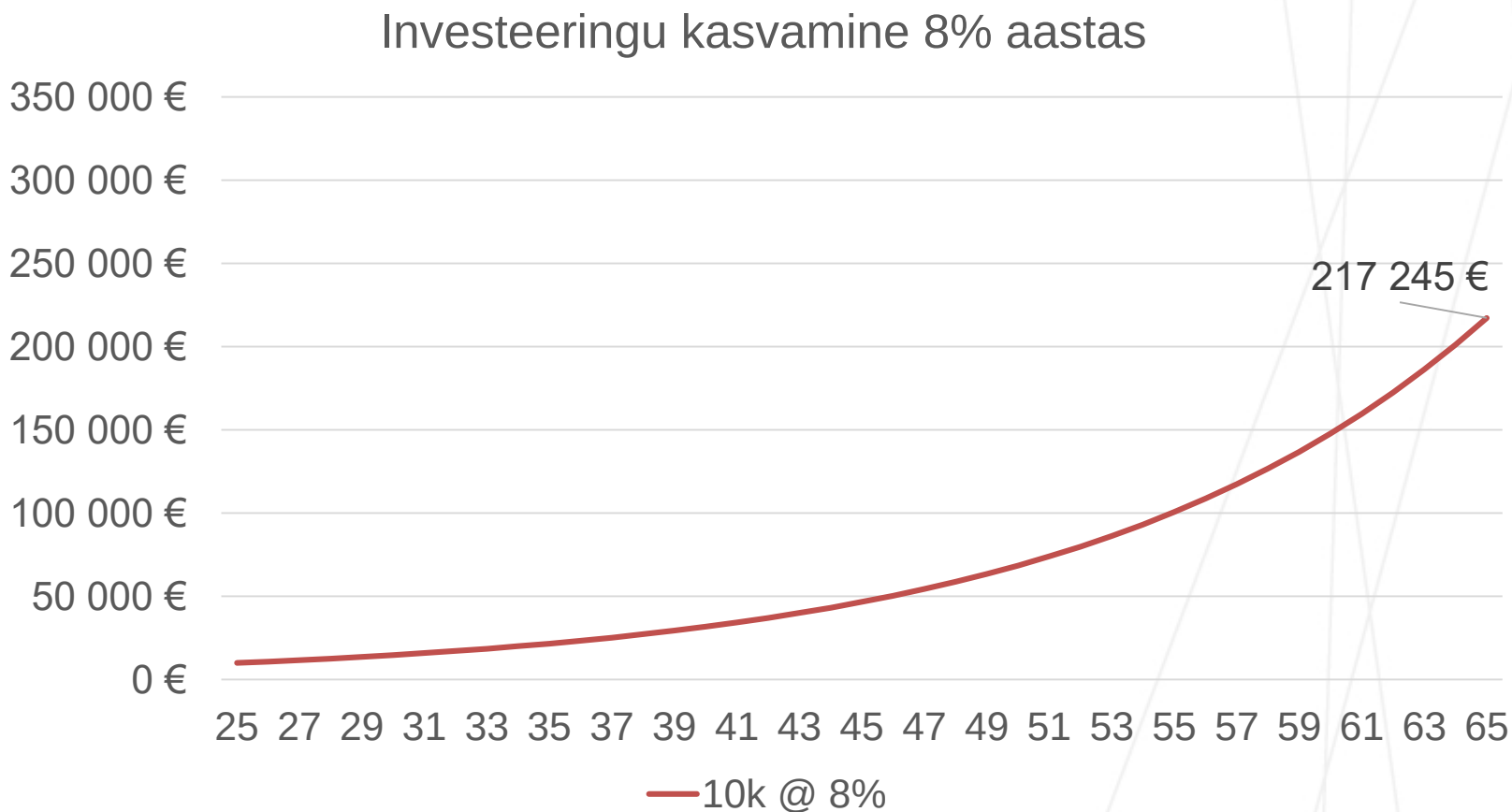
Inflatsiooni negatiivne mõju hoiustele

Intressi positiivne mõju hoiustele

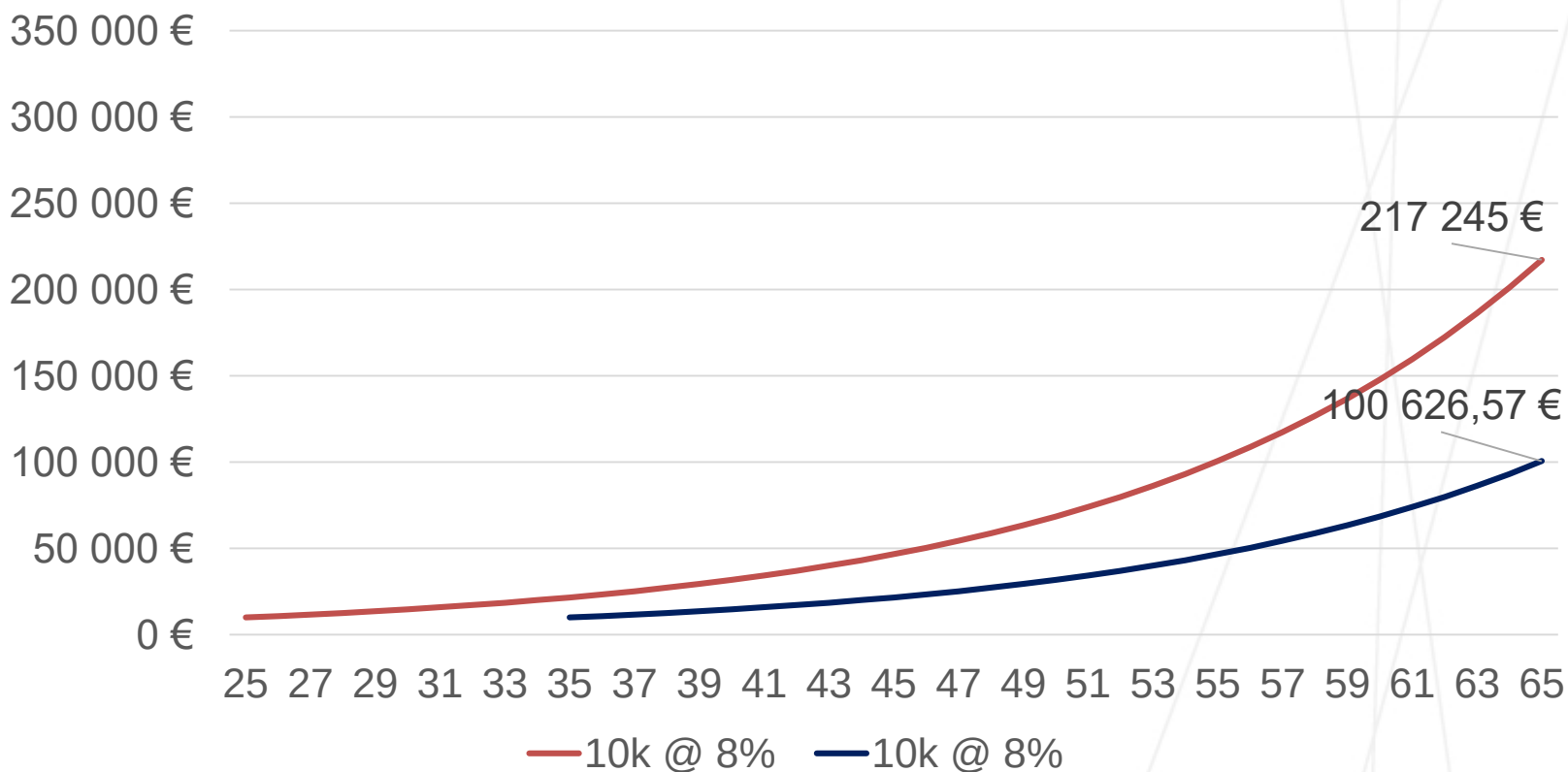

Ka väike summa võib kasvada suureks

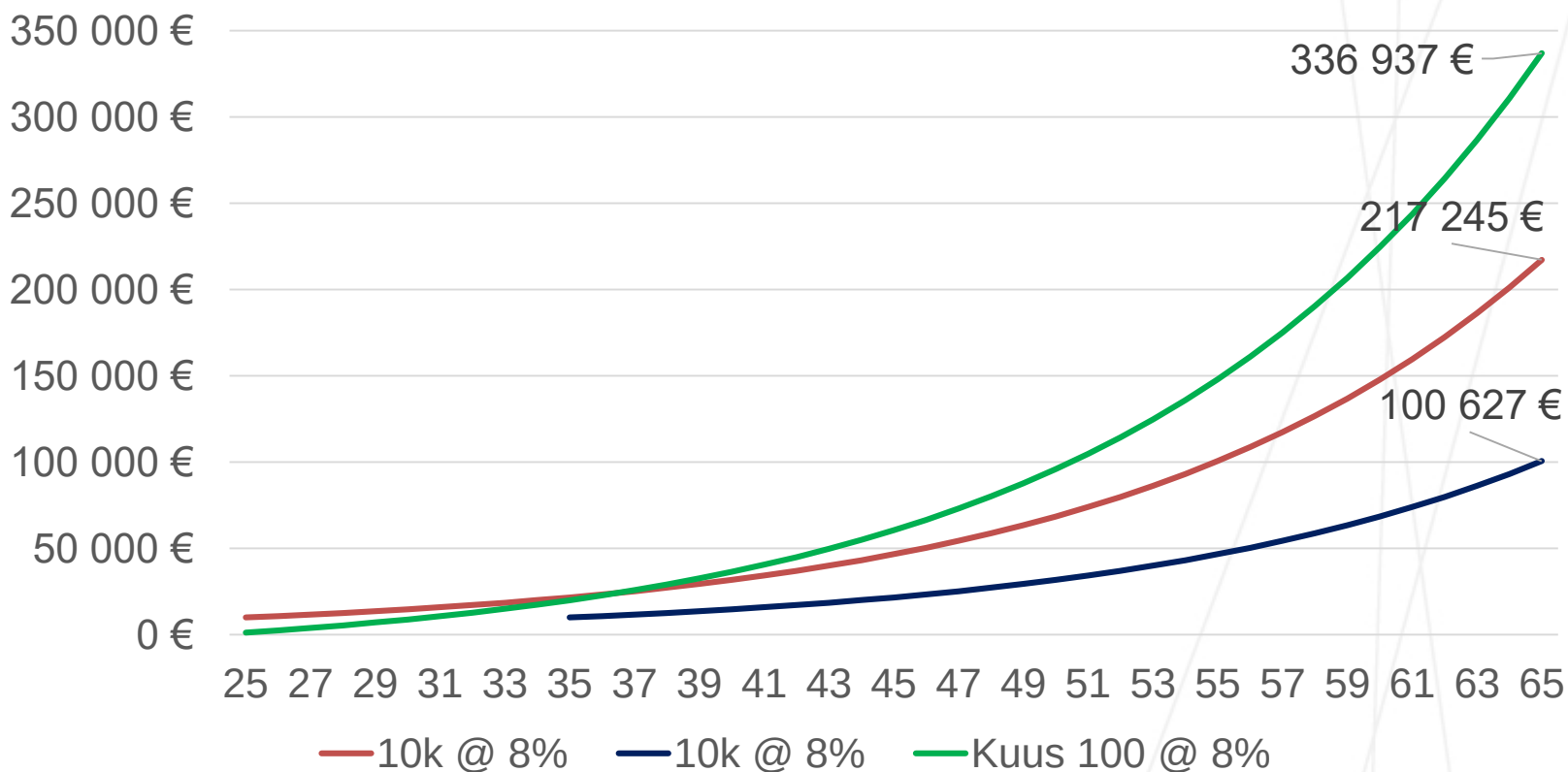
Ka väike summa võib kasvada suureks

Investeeringu kasvamine 8% aastas

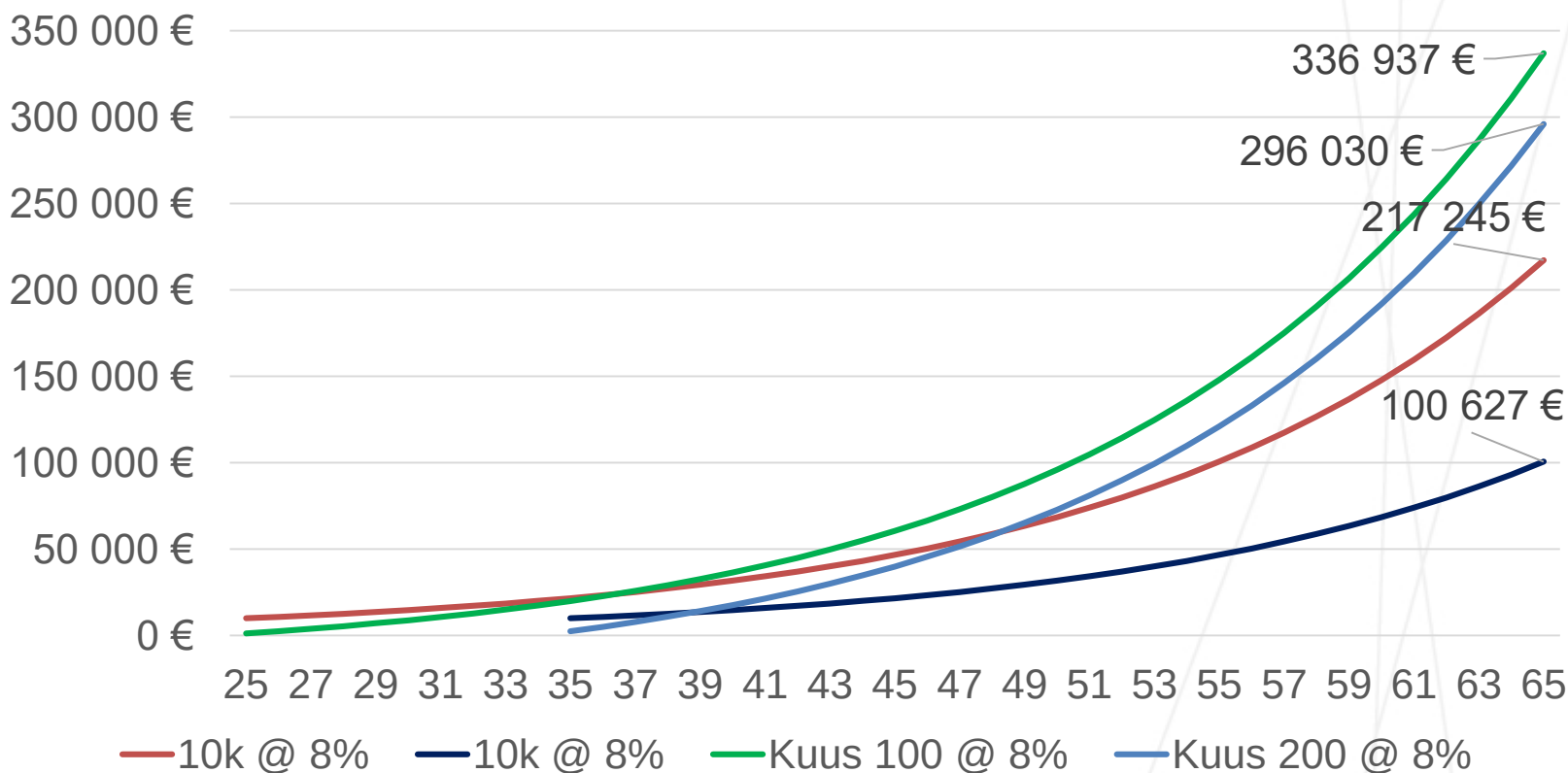
Ka väike summa võib kasvada suureks

Investeeringu kasvamine 8% aastas

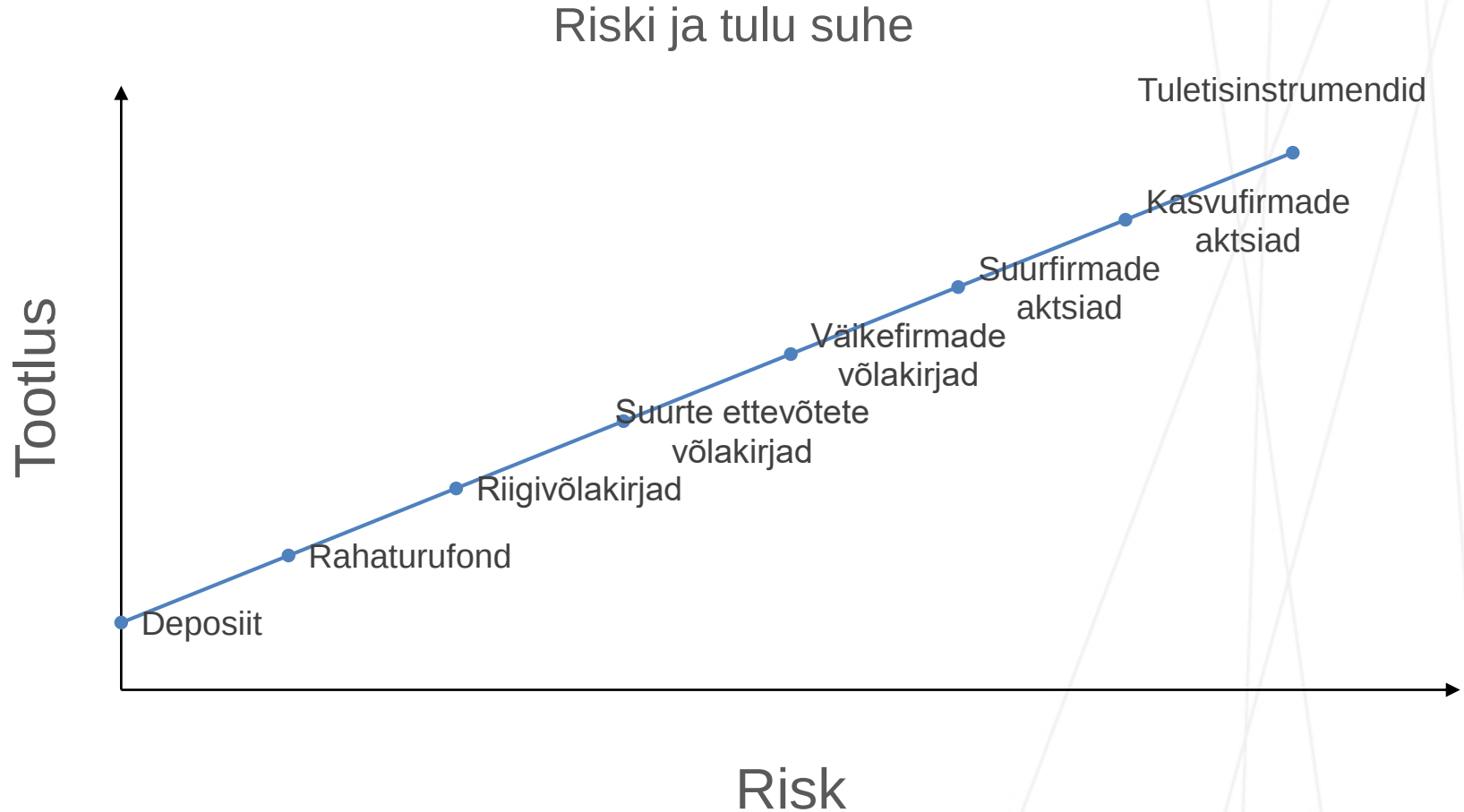

Ka väike summa võib kasvada suureks

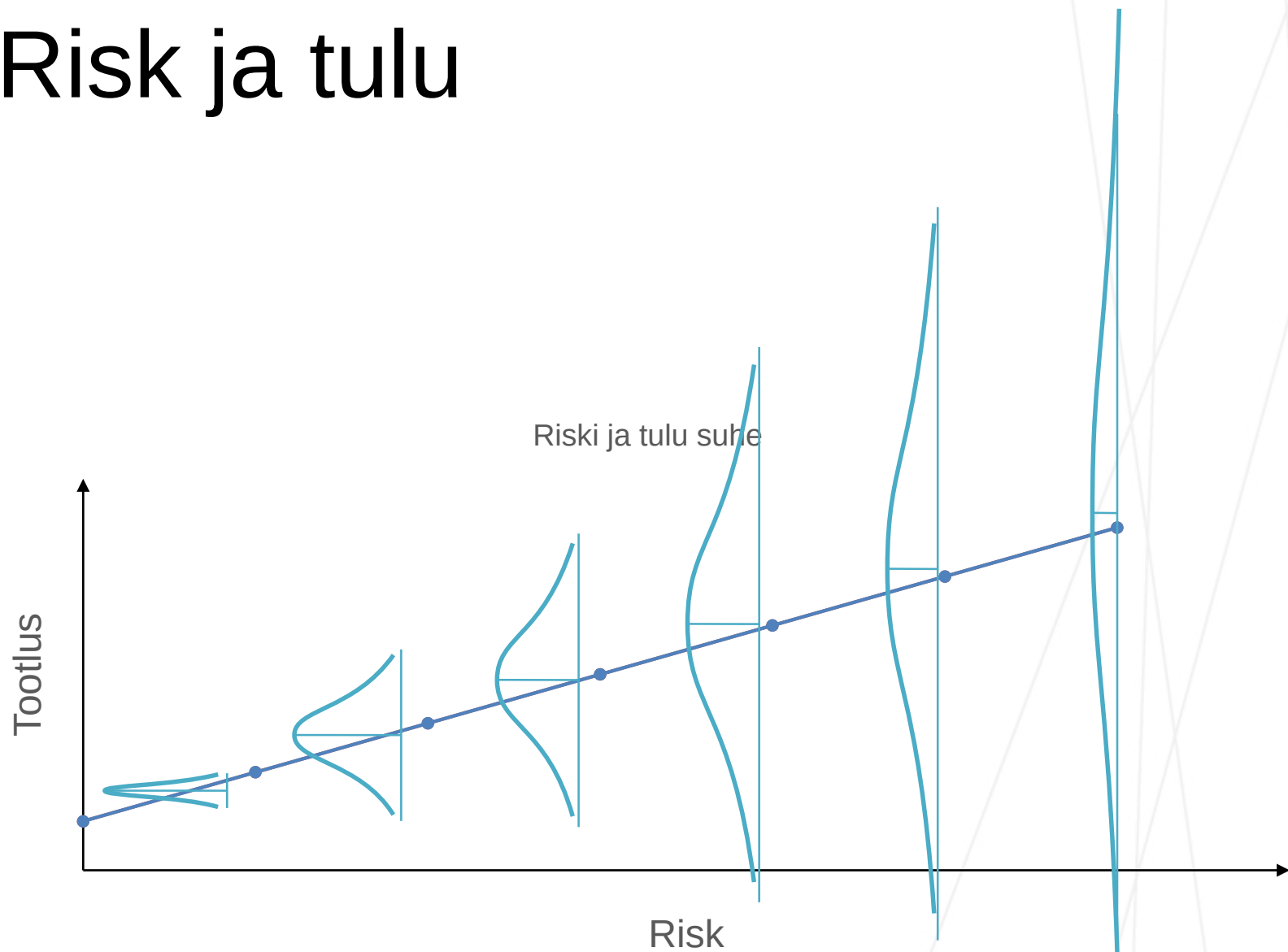
Investeeringu kasvamine 8% aastas

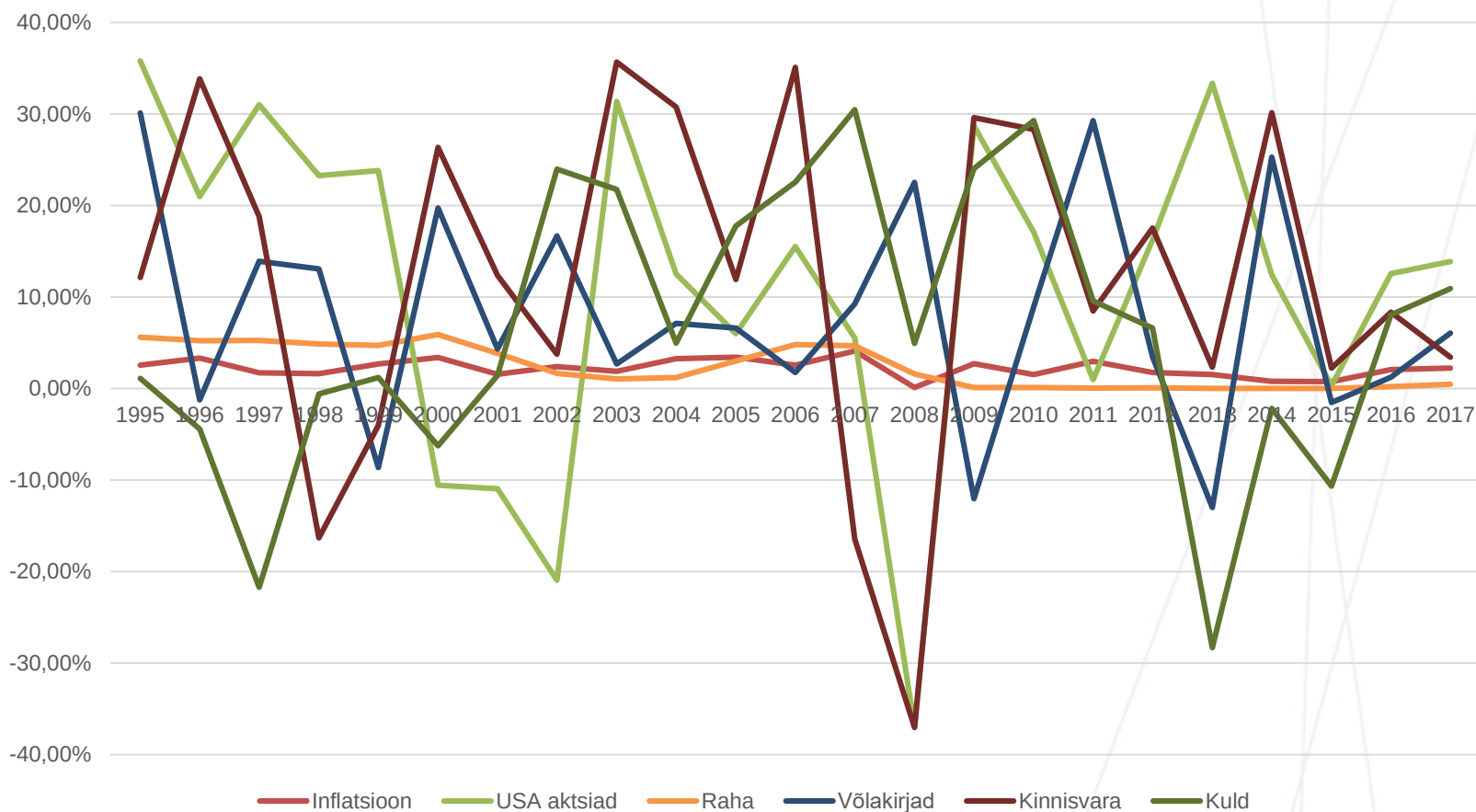
Riski ja tulu suhe

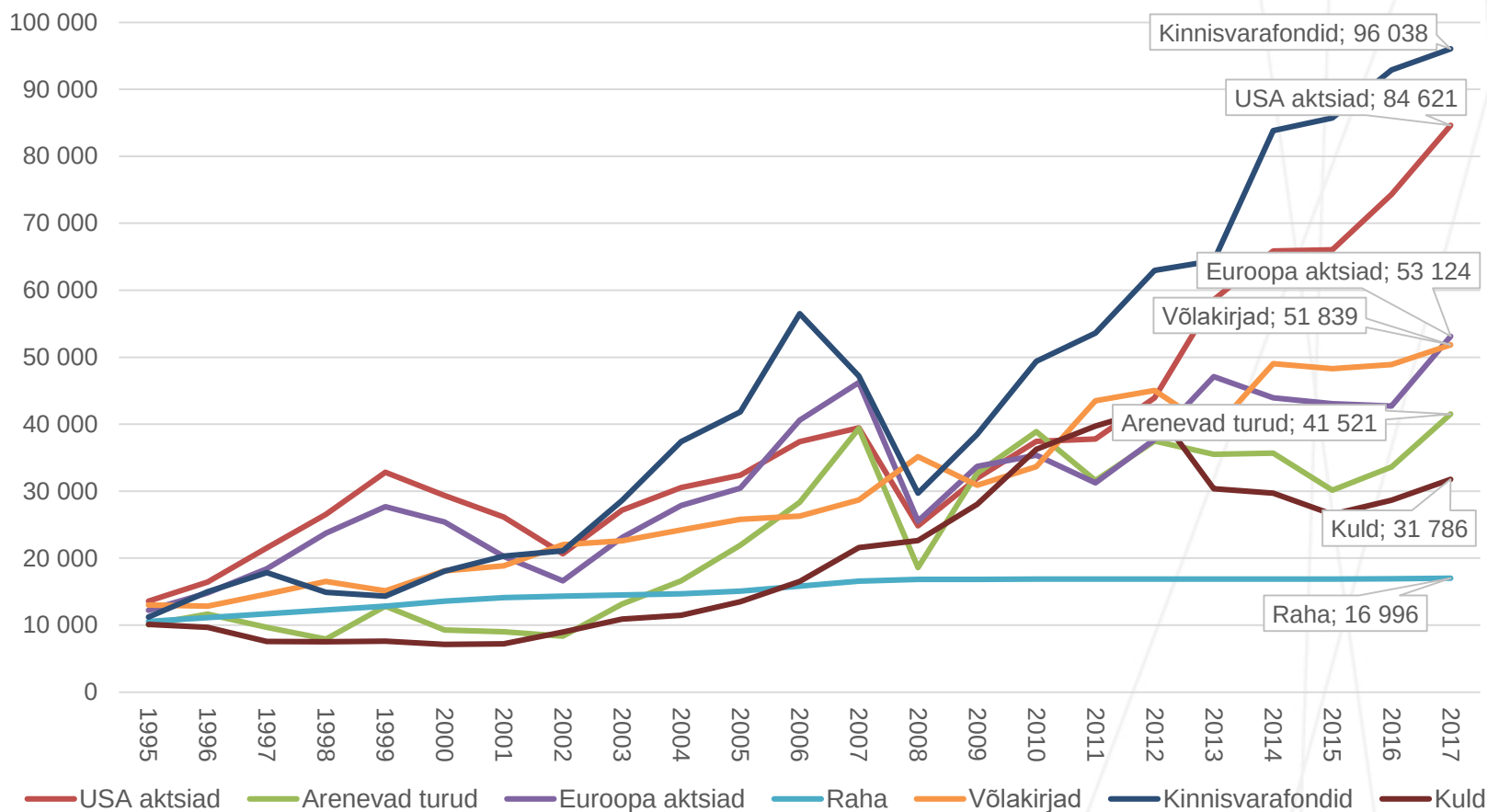
Risk ja tulu

Tootlus varieerub...

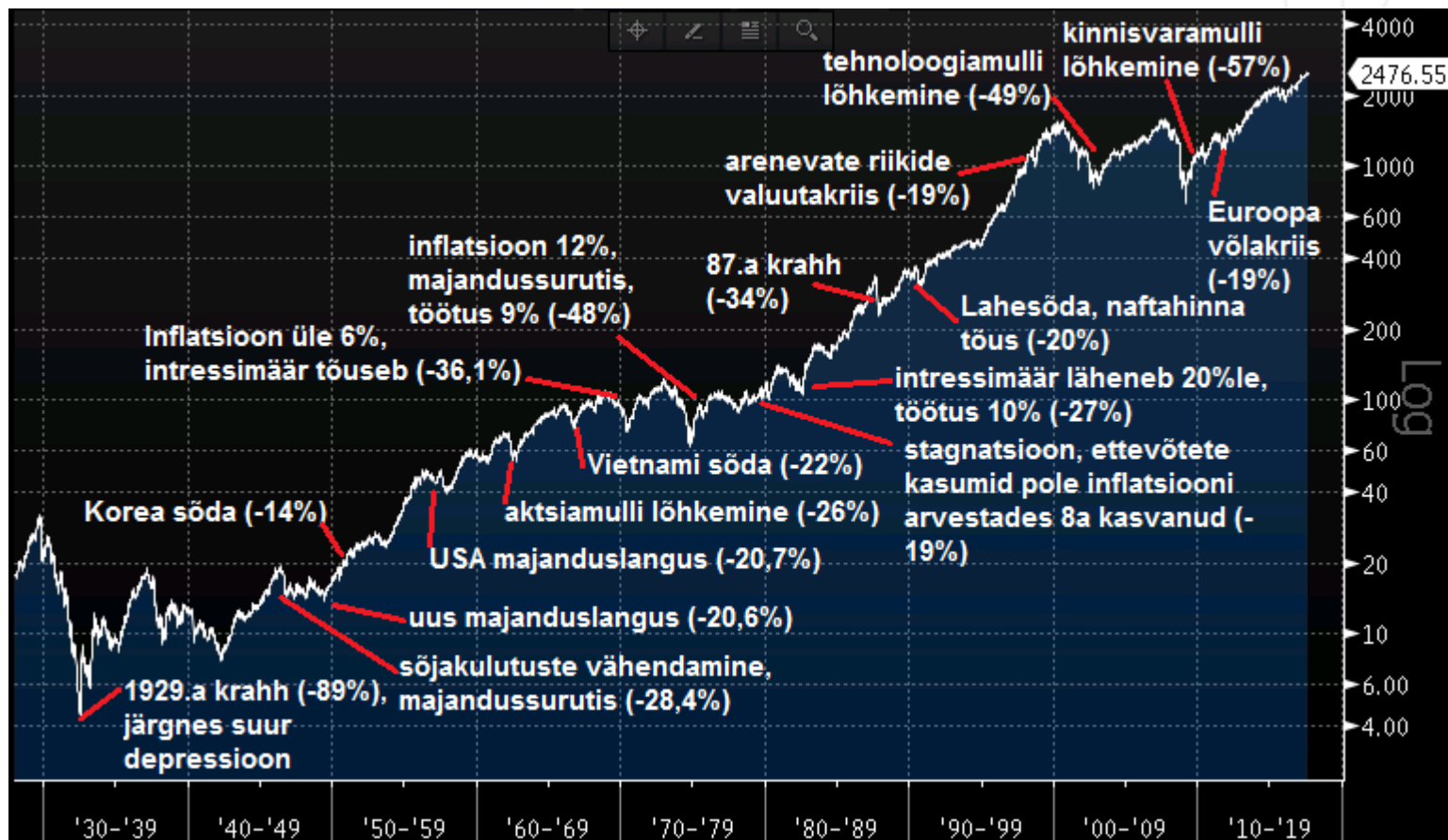

...kuid trend on üles...

...kriisid on normaalne nähtus

S&P 500 indeks (USA 500 suurimat firmat) logaritmteljel

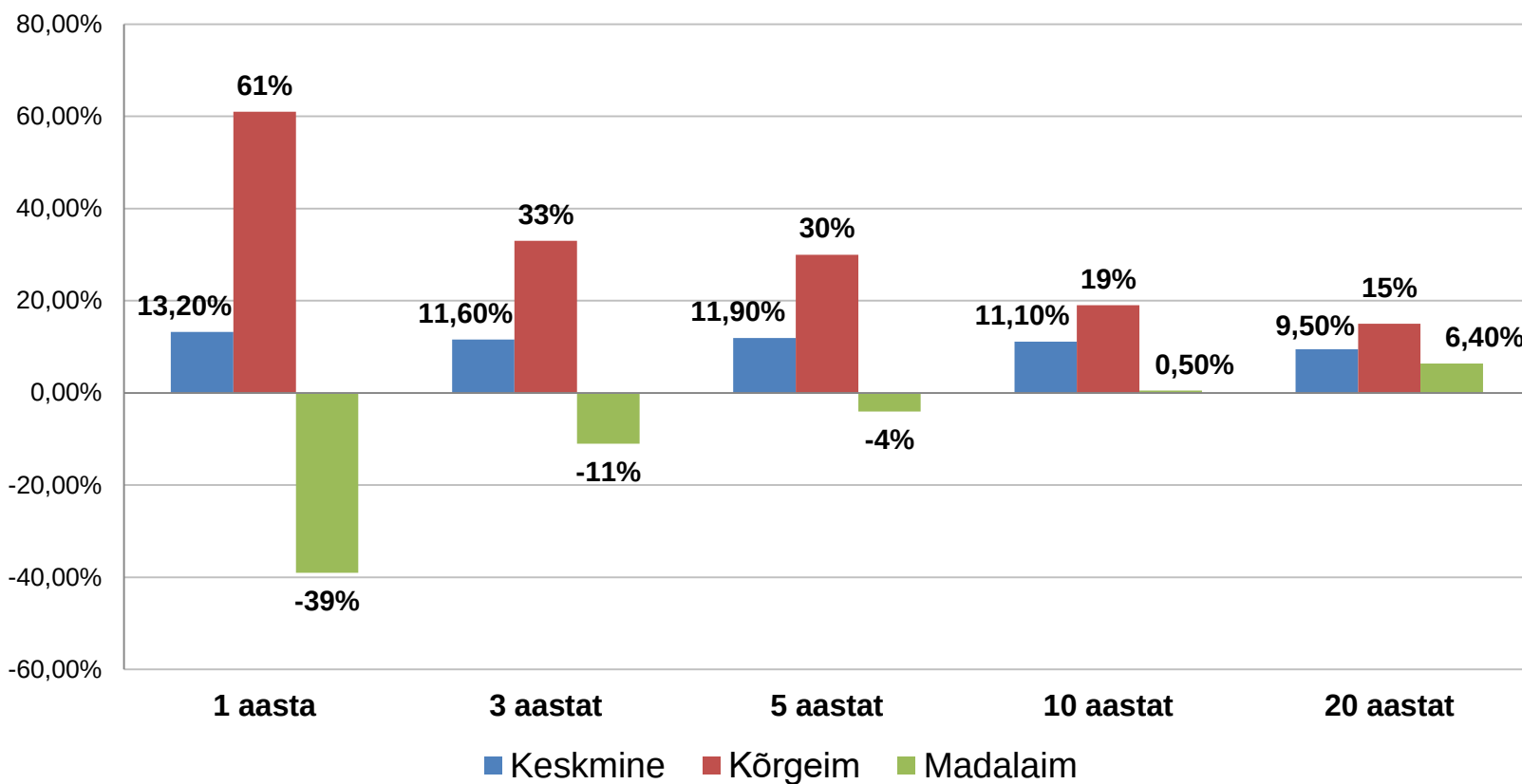

Riskide hajutamine

- Ajaline hajutamine
 - Investeeri pikema perioodi jooksul
 - Languse korral saad sama raha eest suurema osaluse
- Instrumentide lõikes
 - Investeeri näiteks aktsiatesse ja võlakirjadesse ning erinevates sektorites tegutsevatesse ettevõtetesse
- Geograafiliselt
 - Investeeri erinevatesse geograafilistesse piirkondadesse (näiteks erinevad arenenud riigid)

Aeg on investori sõber

S&P 500 indeksi ajalooline tootlus erinevatel hoidmisperioodidel

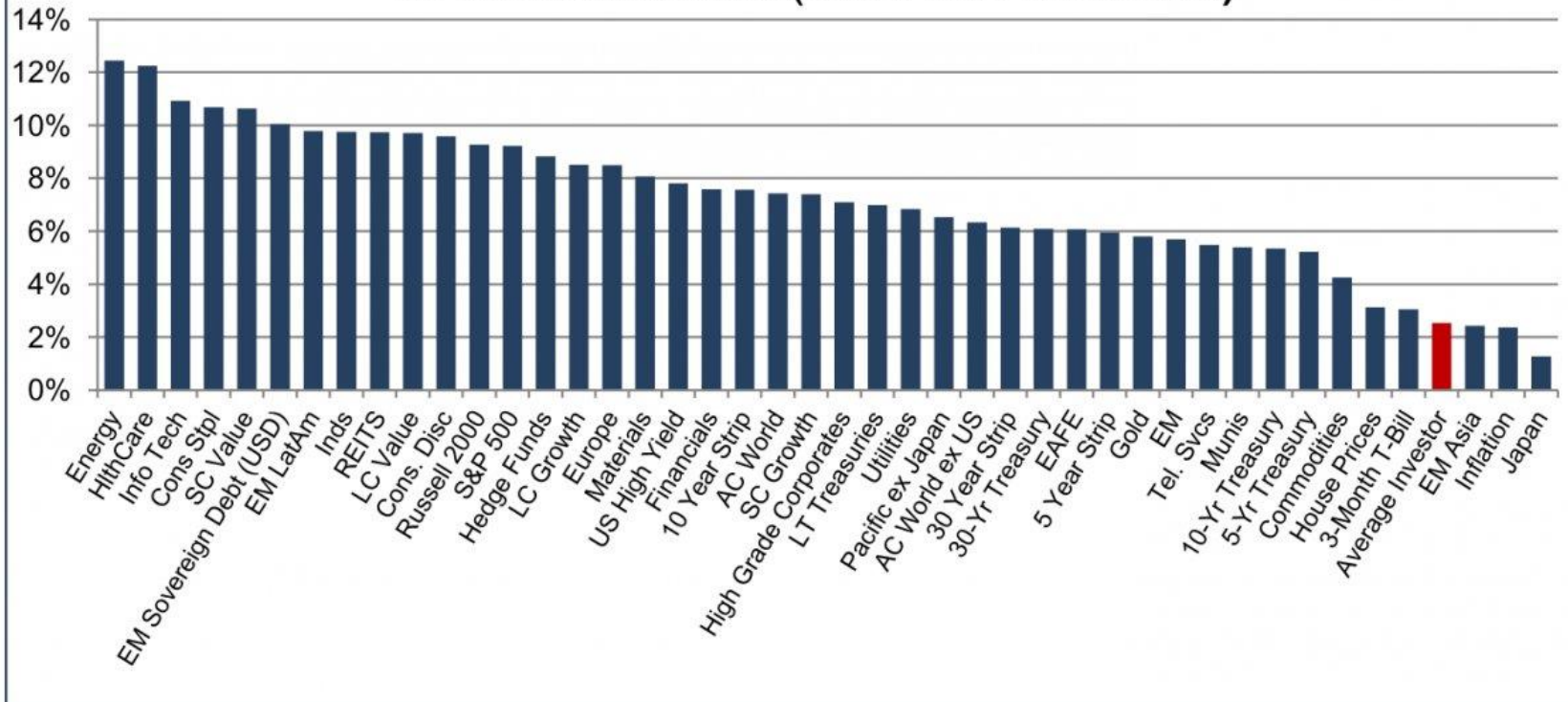

Ootuste ja riskide juhtimine

- Eesmärk
 - Kapitali kasvatamine vs kapitali säilitamine
- Ajahorisont
 - Kuni 1 aasta
 - Kuni 5 aastat
 - 5-10 aastat
 - Üle 10 aasta
- Kui palju aega oled valmis pühendama?
 - 24h ööpäevas ▶ näed unes aktsiaid ▶ oodatav tootlus kõrge
 - 8-16h päevas ▶ päevakaupleja ▶ oodatav tootlus kõrge
 - Paar tundi nädalas ▶ aktiivne investor ▶ üle keskmise tootlus
 - Paar korda aastas ▶ fondiinvestor ▶ keskmine tootlus

Asset Class Returns vs. The "Average Investor" 20 Years Annualized (12/31/1993-12/31/2013)

Source: Richard Bernstein Advisors LLC., Bloomberg, MSCI, Standard & Poor's, Russell, HFRI, BofA Merrill Lynch, Dalbar, FHFA, FRB, FTSE. Total Returns in USD.

Average Investor is represented by Dalbar's average asset allocation investor return, which utilizes the net of aggregate mutual fund sales, redemptions and exchanges each month as a measure of investor behavior.

For Index descriptors, see "Index Descriptions" at end of document.

Hoia kulud madalad

- Näide: Investeerida 100 eurot 1 aastaks üksikaktsiasse
Teenustasud:
ost 3 EUR + 0,2% 3,2 EUR
müük 3 EUR + 0,2% 3,2 EUR **Tasud kokku: 6,4%**
- Näide: Investeerida 10 000 eurot 1 aastaks üksikaktsiasse
Teenustasud:
ost 3 EUR + 0,2% 23 EUR
müük 3 EUR + 0,2% 23 EUR **Tasud kokku: 0,46%**

Maksimaalne teenustasu võiks jääda alla 2%

NB! Arvesta lisaks ka haldustasudega

Investeeringute hajutamine

- Traditsioonilised fondid - tehingutasud ostul ja müügil 0-2.5%, lisaks haldustasu 0.5%-2.5% aastas.
- ETF ehk börsil kaubeldav fond – Ühe tehinguga portfelli 500 ettevõtet. Tehingutasud ostul ja müügil vastavalt üksikaktsia tehingule, lisaks haldustasu 0.07%- 1.25%.
- Protsendiline haldustasu vahe toob pikas perioodis suure erinevuse:
 - Investeerides 15 aastaks 10 000 eurot 7%lise tootlusega → 27 590 EUR
 - Investeerides 15 aastaks 10 000 eurot 6%lise tootlusega → 23 966 EUR

Kuidas raha erinevate varaklasside vahel jagada?

Üks võimalik orientiir

Lähenemine	Võlakirjade osakaal (%)	Aktsiate osakaal (%)
• Konservatiivne	= vanus	= 100 - vanus
• Keskpärane	= vanus - 10	= 110 - vanus
• Agressiivne	= vanus - 20	= 120 - vanus

Näiteks: 30.a keskpärase riskitaluvusega investori [portfell](#):

aktsiate osakaal: $110 - 30 = 80\%$

võlakirjade osakaal: $30 - 10 = 20\%$

20a hiljem on muutunud konservatiivseks investoriks:

aktsiate osakaal: 50%,

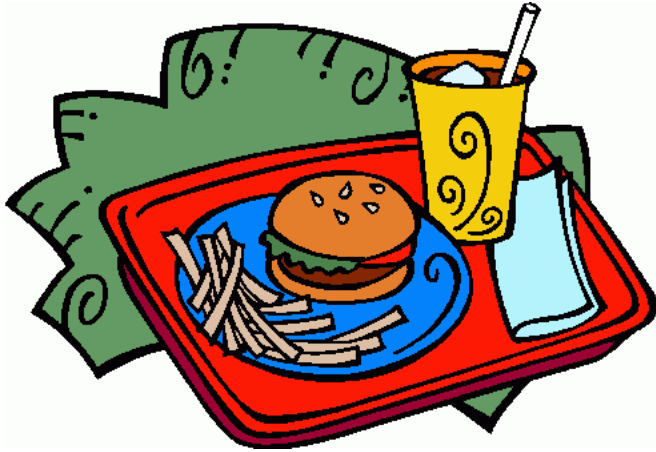
võlakirjade osakaal 50%

Investeerimine harjumuseks

- Püstita eesmärk
- Väikesed harjumused, vahe eesmärgid
- Seo senise tegevusega

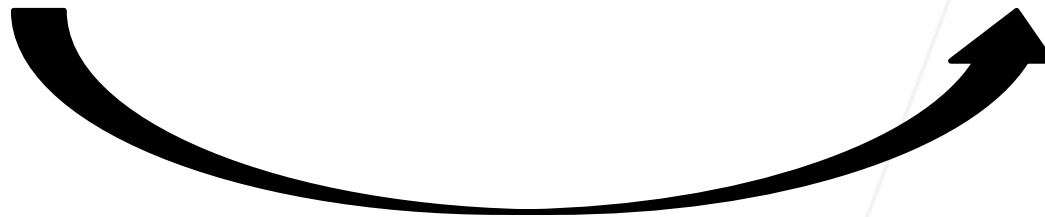
Mikroinvesteeringimine

4,20 eurot

0,80 eurot

Kasvukonto

- **Võimalus alustada väikeste summadega**
 - Minimaalne ühekordne sissemaks 1 EUR
- **Mikroinvesteeringimine**
 - Investeeri iga kaardimaksega
 - Mugav on investeerida otsekorraldusega, raha paigutamine valitud portfelli koosseisu alusel igal kolmapäeval.
- **Võimalus hajutada**
 - Portfell on hajutatud 1–6 erineva fondi vahel
 - Läbi indeksfondide võimalus omada üle 2000 aktsia
- **Madalad teenustasud**
 - Ostutasu: 1%
 - Müügitasu: 11 EUR + 0.3%
 - Haldustasu 0.05% kuus (min 0,5 EUR)
 - **NB! Esimene aasta ilma haldustasuta!**
 - **Alla 26 a isikutele haldustasuta!**

Ole ise fondijuht

- Suuretevõtted arenenud turgudelt
 - XD9U – USA suured ja keskmised ettevõtted
 - SXR8 – S&P 500 indeks
 - EXSA – STOXX Europe 600
 - SXR1 – Austraalia ja Aasia suuretevõtted
 - EXS1 – Saksamaa indeks DAX
- Ettevõtted arenevate turgudelt
 - XCHA – Hiina
 - L8I2 – Ida-Euroopa
 - CI2 – India
 - GMF – Arenev Aasia
 - IEMM – Arenevad turud (Lõuna-Korea, Taiwan, Hiina, Lõuna-Aafrika, Venemaa, Brasiilia)
 - DBXV – Venemaa indeks
 - ALAT – Ladina-Ameerika

Ole ise fondijuht (2)

- Tehnoloogia
 - EXXT – USA 100 suurimat tehnoloogiaettevõtet
 - ISPY – Küberturvalisus
- Tervishoid
 - XDWH – Meditsiin
 - 2B77 – Tooted ja teenused eakatele
- Baasvajadused
 - IQQQ – Vesi
 - SPYJ – Kinnisvara
 - IQQI – Infrastruktuur
- Krüptovaluuta
 - COINXBE – Bitcoin'i väärtust järgiv
 - COINETHE – Etherumi väärtust järgiv

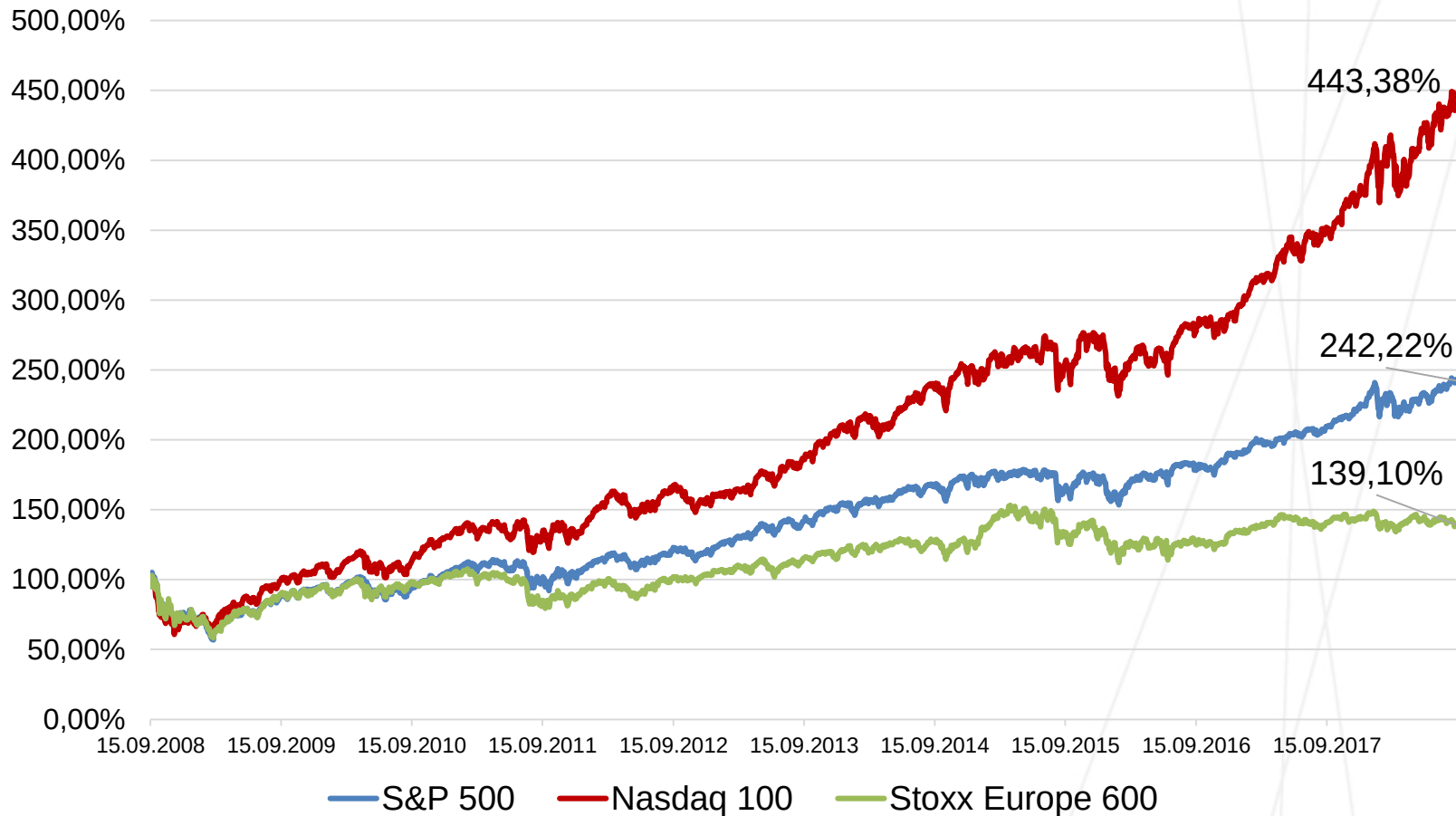
Populaarseimad valikud

Uus raha investeeritakse järgnevalt:

– S&P 500	SXR8	20.77%
– Stoxx Europe 600	EXSA	12.94%
– Nasdaq 100	EXXT	11.29%
– EU Div. Arist.	SPYW	7.42%
– LHV Maailma Aktsiad Fond		5.06%
– USA Div. Arist.	SPYD	4.21%

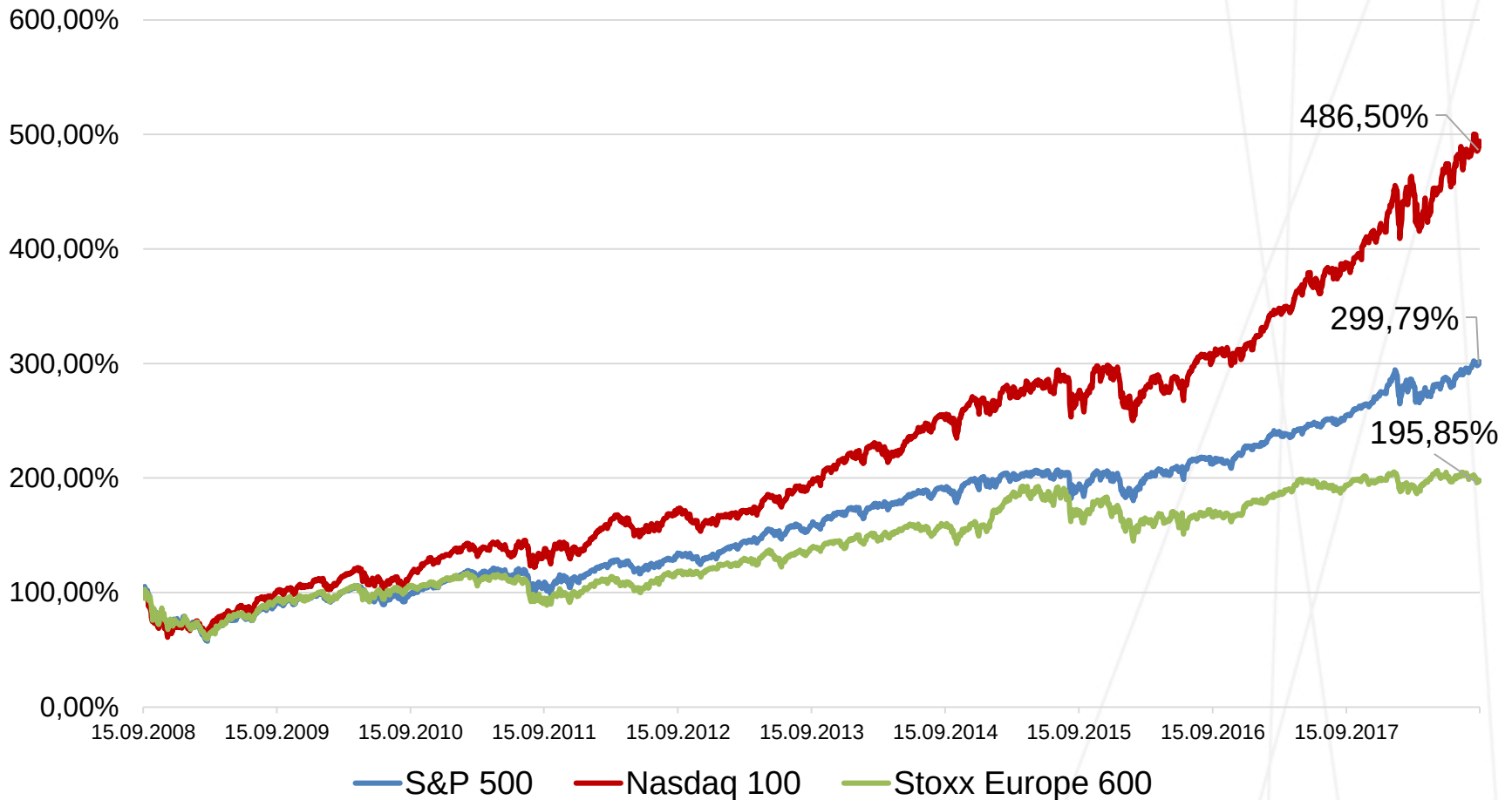
Andmed 13.09.2018 seisuga

Top3 fondide tootlus (10a)

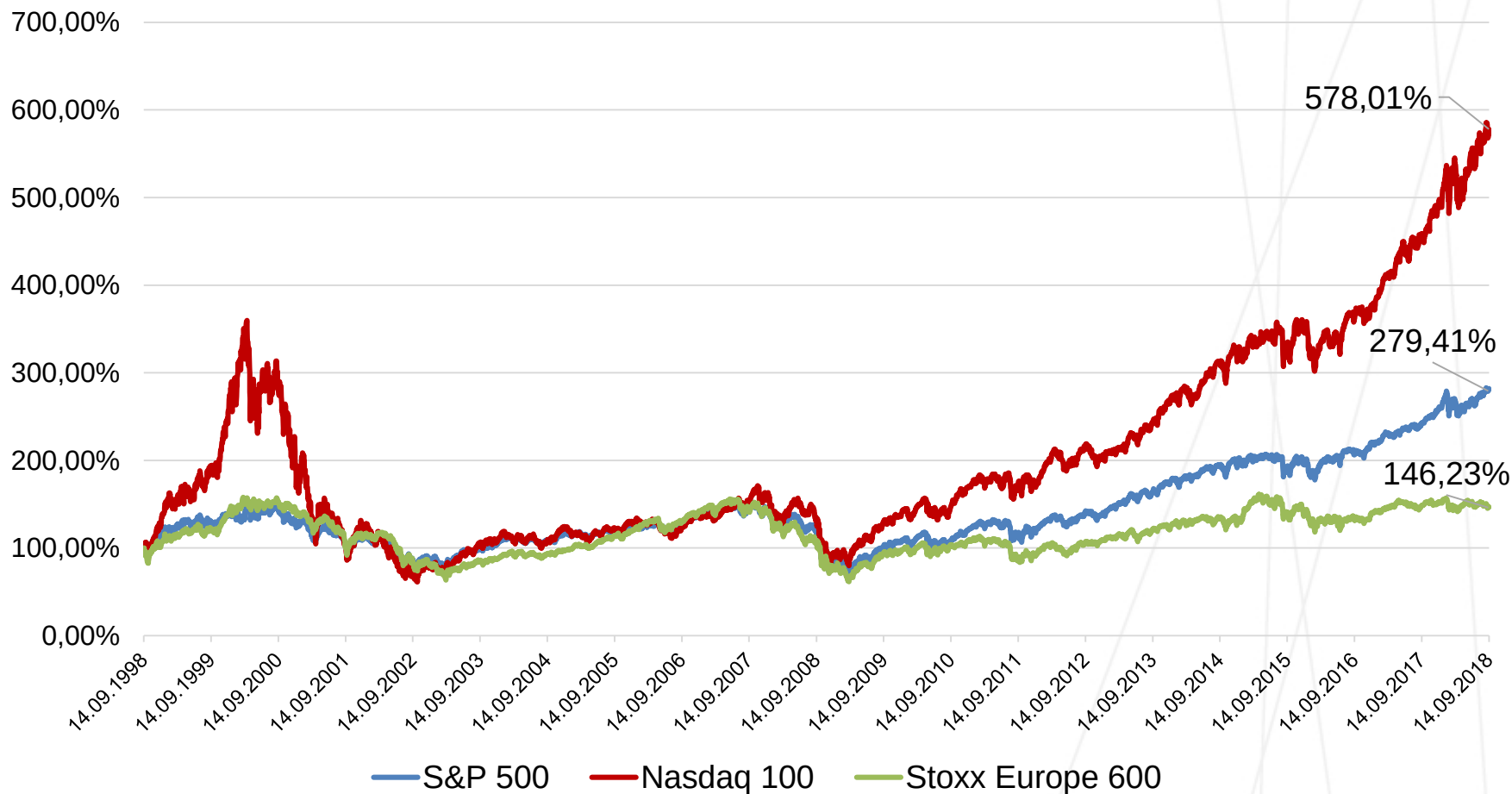
Hinnaliikumised 15.09.2008 – 13.09.2018

Top3 fondide tootlus koos dividendidega (10a)

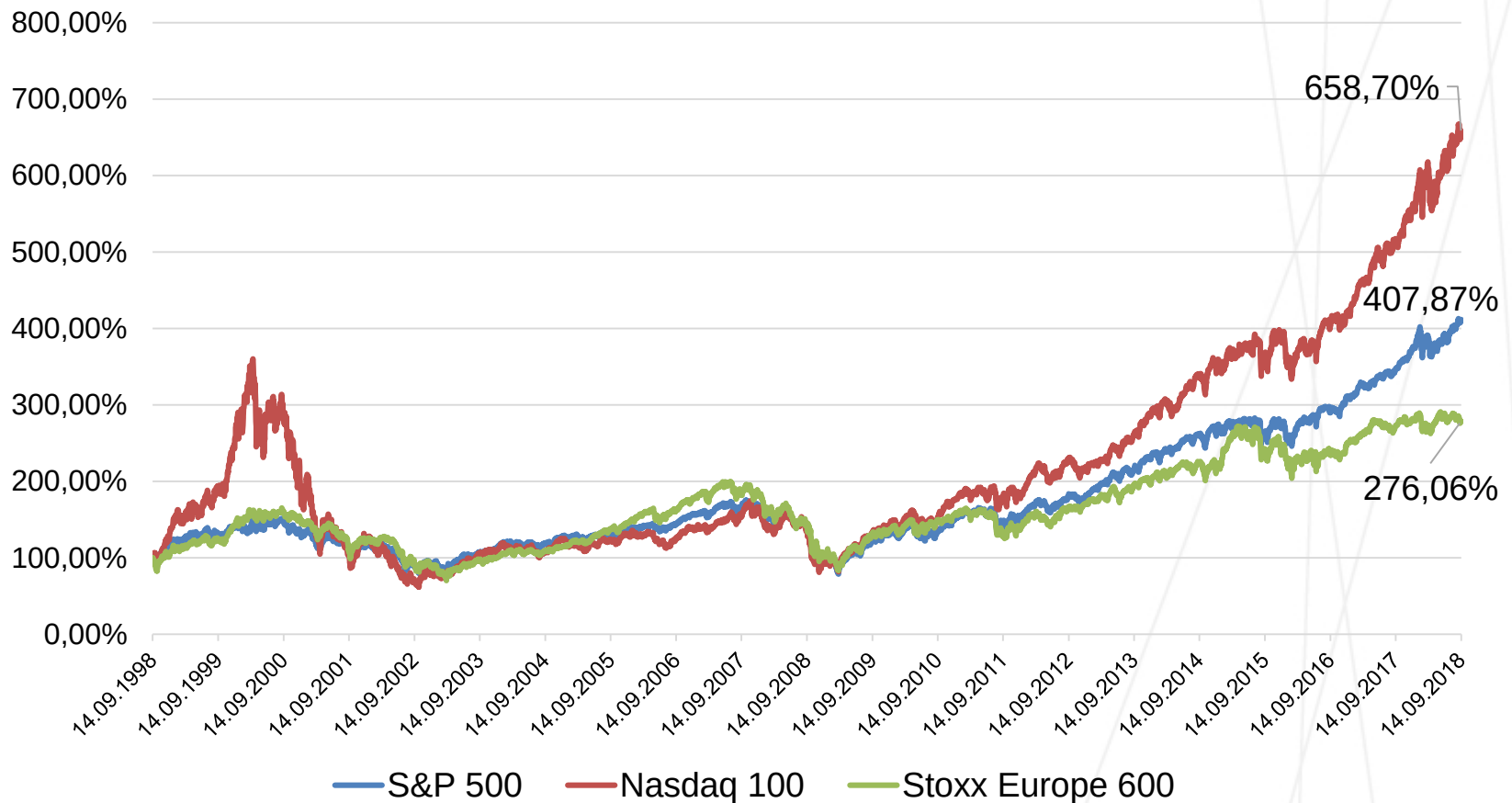
Hinnaliikumised 15.09.2008 – 13.09.2018

Top3 fondide tootlus (20a)

Hinnaliikumised 14.09.1998 – 14.09.2018

Top3 fondide tootlus koos dividendidega (20a)

Hinnaliikumised 14.09.1998 – 14.09.2018

Dividendid

- Kord kvartalis
 - ISPA, IBCD, EXSA, SPYJ, IQQI, SPYD, IEMM, EXXT
- Kord poolaastas
 - SPYW, IQQH, IBCQ, IQQQ, VAL
- Kord aastas
 - EXS1
- Ülejäänud reinvesteeringud

Dividenditootlus

Sümbol	Nimi	Valuuta	Div. Val	Dividendi sagedus	Dividendi kasv		
					Divider	1 aasta	5 aastat
VAL	MSCI EMU Value ETF	EUR	EUR	Poolaastas	4.12%	1.54%	5.04%
ISPA	iShares STOXX Global Select Dividend 100 UCITS E	EUR	EUR	Kvartalis	3.65%	-34.39%	-7.84%
IBCD	iShares \$ Corp Bond UCITS ETF	EUR	USD	Kvartalis	3.35%	-8.51%	0.70%
SPYW	Euro Dividend Aristocrats ETF	EUR	EUR	Poolaastas	3.20%	20.61%	5.22%
EXSA	STOXX Europe 600	EUR	EUR	Kvartalis	3.07%	19.74%	
IQQH	iShares Global Clean Energy UCITS ETF	EUR	USD	Poolaastas	2.74%	-7.11%	4.63%
SPYJ	SPDR® Dow Jones Global Real Estate UCITS ETF	EUR	USD	Kvartalis	2.64%	-4.38%	17.68%
IBCQ	Global Corporate Bond ETF	EUR	EUR	Poolaastas	2.59%	0.89%	
IQQI	iShares Global Infrastructure UCITS ETF USD (Dist)	EUR	USD	Kvartalis	2.27%	-15.32%	-1.64%
SPYD	SPDR S&P U.S. Dividend Aristocrats	EUR	USD	Kvartalis	1.83%	6.75%	8.05%
IEMM	MSCI Emerging MarketsETF	EUR	USD	Kvartalis	1.63%	11.38%	-1.26%
IQQQ	iShares Global Water UCITS ETF	EUR	USD	Poolaastas	1.20%	-30.83%	1.16%
EXS1	DAX ETF	EUR	EUR	Aastas	0.43%	-13.32%	-4.33%
EXXT	iShares NASDAQ-100 ETF	EUR	USD	Kvartalis	0.41%	-74.28%	8.92%

Allikas: Bloomberg, 27.08.2018 seisuga

Üksikaktsiad

- Balti turg
 - Madalad teenustasud
 - Haldustasud puuduvad
 - Mugav kauplemissüsteem
- Euroopa turg
 - Puudub valuutarisk
- USA turg
 - Kõige efektiivsem turg

MINU RAHA

Konto väljavõte

Uus makse

Virtuaalkonto

Valuutavahetus

Kiirviited

Marten Raudsepp

Välju

VARAD JA KOHUSTUSED

IGAPÄEVAPANGANDUS

RAHA KASVATAMINE

Hoiuse avamine
Aktsiate ost-müük
Fondiosakute ost-müük
Opsioonide ost-müük
Võlakirjade ost-müük
Makseta väärtpaberikanne
Väärtpaberite märkimine
Opsioonide realiseerimine
Fondiosakute vahetamine
LHV Broker rahakanne
Powertrader
LHV Trader
LHV Trader (beta)
LHV Broker

INFO JA SEADED

Seaded
Andmed

Koondväljavõte 16.09.2018

Valikud

Kaart saadetakse sulle postiga hiljemalt viie tööpäeva jooksul. Kui oled kaardi kätte saanud, tuleb see internetipangas aktiveerida. Loe lähemalt: lhv.ee/aktiveeri

Kaardi andmed

Aktiveeri

Vali kuvatavad kontod

Raha

KONTO	VALUUTA	KURSS	SALDO	INTRESS	BRONEERITUD	VABA JÄÄK	OSAKAAL
Marten Raudsepp •							
	USD	0.8555					
Võimenduslaen ▾	EUR	1.0000					
Arveldused •	EUR	1.0000					
Kasvukonto •	EUR	1.0000					

MINU RAHA

Konto väljavõte

Uus makse

Virtuaalkonto

Valuutavahetus

Kiirviited

Marten Raudsepp

Välju

VARAD JA KOHUSTUSED

IGAPÄEVAPANGANDUS

RAHA KASVATAMINE

Hoiuse avamine

Aktsiate ost-müük

Fondiosakute ost-müük

Opsioonide ost-müük

Võlakirjade ost-müük

Makseta väärtpaberikanne

Väärtpaberite märkimine

Opsioonide realiseerimine

Fondiosakute vahetamine

LHV Broker rahakanne

Powertrader

LHV Trader

LHV Trader (beta)

LHV Broker

INFO JA SEADED

Seaded

Andmed

Aktsiate ost/müük 1 → 2 → ✓

Kontolt

Marten Raudsepp •

Tehing

☒ ost☐ müük

Sümbol

Kogus

tk

Hind

☒ Turg ?

Limiit

Stopp

Kehtivus

päeva lõpuni

Eelvaade

Virtuaalportfell

Virtuaalportfell

Tee oma esimene proovitehing

Õpi virtuaalset raha investeerides

Testi oma strateegiaid

Börsihai

Võrdle oma oskusi teistega

Võida auhindu

Kogu teadmisi

www.lhv.ee/hai

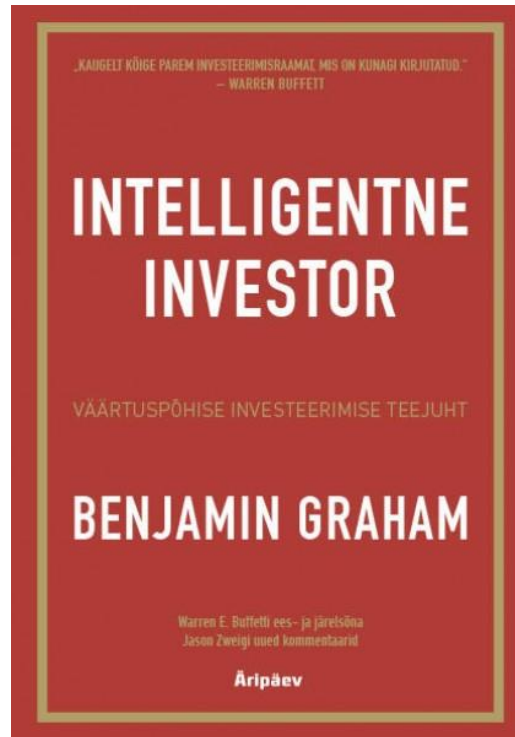

Informatsiooni allikad

- LHV Finantsportaal
- Investeerimisblogid
- Podcastid
- Seriaalid („Billions“)
- Twitter
- Raamatud

Raamatud

Miks alustada väikeste summadega?

- Huvi kasvatamine
 - Väikeste summadega investeerides tekib huvi summasid kasvatada
- Enesedistsipliini kasvatamine
 - Edukas investeerimine on sama põnev kui muru kasvamise jälgimine
- Aeg ja liitintress töötavad investori kasuks
 - Varem alustades on ka tulemus parem
 - Keegi ei suuda turgu täpselt ajastada
- Eksimine on inimlik
 - Väike raha, väiksed vead > suur raha, suured vead
- Sukasääres oleva raha ostujõud väheneb

Kokkuvõtteks

- Alusta nii vara kui võimalik ning ära karda eksida
- Pane paika strateegia ehk plaan, millest kavatsed järjepidevalt kinni pidada
- Vali endale sobiv instrument
- Hoia kulud minimaalsena
- Ära karda langusi
- Küsimuste korral helista 6 800 420

Seminaride kava

Tallinn, toimumiskoht LHV Tallinna kliendikontor, kell 17.30

[02.10 Kuidas kaubelda USA turgudel?](#) Nelli Janson

[09.10 Kuidas investeerida Balti turgudel?](#) Gert Siniloo

[16.10 Kauplemisplatvorm LHV Trader](#) Nelli Janson

[17.10 Торговая платформа LHV Trader](#) Alexander Grigoriev

[24.10 Võimaluste avardamine börsil kaubeldavate fondidega](#) Erko Rebane

[30.10 Analüüsi alused – kuidas valida aktsiaid?](#) Allan Gaidunko

[06.11 Kuidas saavutada head pikaajalist tootlust? LHV Portfelliholduse kogemus](#) Mikk Taras, Kaius Kiivramees

[21.11 Основы инвестирования](#) Аллан Гайдунко

Tartu, toimumiskoht Dorpati konverentsikeskus, kell 17.30

[03.10 Kuidas investeerida Balti turgudel?](#) Gert Siniloo

[31.10 Analüüsi alused – kuidas valida aktsiaid?](#) Allan Gaidunko

[13.11 Investor kohtub: Tallink Grupp](#) Veiko Haavapuu

Käesolevas seminaris esitatud materjale ei tohi käsitleda investeerimissoovituse või -nõustamisena ega kutsena väärtpaberite omandamiseks. Finantsteenuste ostmisel tutvu alati teenuse tingimustega ning konsulteeri oma finantsnõustajaga.

Fondidesse investeerimisel tutvu prospekti ja lihtsustatud prospektiga ning vaata lisainfot lhv.ee

Investeeringufondi eelmiste perioodide tootlus ei tähenda lubadust ega viidet fondi järgmiste perioodide tootluste kohta.

Aitäh! Küsimusi?

Marten Raudsepp
maakler

marten.raudsepp@lhv.ee
684 2208